

um bestu framkvæmd viðskiptafyrirmæla

Inngangur

Reglur þessar eru settar á grundvelli 6. mgr. 48. gr. og 1. mgr. 49. gr. laga nr. 115/2021 um markaði fyrir fjármálagerninga.

Samkvæmt 1. mgr. 48. gr. laga um markaði fyrir fjármálagerninga ber Íslandsbanka hf. (hér eftir „bankinn“) við framkvæmd viðskiptafyrirmæla að leita allra leiða til að tryggja bestu mögulegu niðurstöðu fyrir viðskiptavinum sína með tilliti til þeirra þátta sem máli skipta. Mæli viðskiptavinur hins vegar fyrir um ákveðna framkvæmd skal fylgja fyrirmælum hans.

Samkvæmt 1. mgr. 49. gr. laga um markaði fyrir fjármálagerninga skal fjármálafyrirtæki gera ráðstafanir sem miða að sanngjarnri og skjótri framkvæmd fyrirmæla viðskiptavina.

Reglurnar skulu ekki túlkaðar á þann hátt að í þeim felist skyldur umfram það sem krafist er samkvæmt lögum og reglugerðum á hverjum tíma. Skilgreiningar á helstu hugtökum sem notuð eru í reglum þessum má finna í lögum um markaði fyrir fjármálagerninga.

1. Gildissvið

Reglur þessar gilda um viðskipti almennra fjárfesta og fagfjárfesta. Reglurnar gilda ekki um viðskipti viðurkenndra gagnaðila. Reglur þessar gilda hvort sem fyrirmæli eru gefin af viðskiptavini sjálfum eða samkvæmt umboði hans, og gilda óháð flokkun umboðsmanns.

Reglur þessar gilda eingöngu um viðskipti með fjármálagerninga, sbr. 16. tl. 1. mgr. 4. gr. laga um markaði fyrir fjármálagerninga, og gilda þegar bankinn veitir eftirtalda þjónustu:

- Þegar bankinn framkvæmir viðskiptafyrirmæli fyrir hönd viðskiptavinar.
- Þegar bankinn móttækur og miðlar viðskiptafyrirmælum fyrir hönd viðskiptavina til annarra.
- Þegar bankinn annast eignastýringu og beinir fyrirmælum um viðskipti með fjármálagerninga á grundvelli eignastýringarinnar til annarra aðila.

Reglur þessar eiga ekki við þegar bankinn er ekki að framkvæma eða miðla viðskiptafyrirmælum fyrir hönd viðskiptavina, til dæmis þegar Íslandsbanki birtir eða gefur upp tilboð um kaup eða sölu fjármálagerninga og viðskiptavinurinn á viðskipti við bankann á grundvelli þess tilboðs.

2. Um bestu framkvæmd

Besta framkvæmd felur í sér að bankinn skuli hverju sinni leita allra leiða við framkvæmd viðskiptafyrirmæla til að tryggja bestu mögulegu niðurstöðu fyrir viðskiptavinum sína með tilliti til viðskiptafyrirmæla annarra viðskiptavina, viðskiptahagsmuna bankans og þeirra þátta sem skipta máli, sbr. grein 3.1.

Bankinn mun, að fenginni beiðni viðskiptavinar, sýna fram á að fyrirmæli hans hafi verið framkvæmd í samræmi við þessar reglur. Við mat á því hvort bankinn hafi uppfyllt skyldu sína með tilliti til bestu framkvæmdar skal meðal annars líta til aðstæðna á þeim tíma þegar viðskiptafyrirmæli berast, þá tegund fjármálagerninga sem fyrirmælin tengjast og hvaða kröfur eðlilegt er að gera til bankans við framkvæmd viðskiptafyrirmælanna. Ekki skal horft til einstakra viðskipta heldur skal leggja heildarmat á viðskipti með viðkomandi fjármálagerning á ákveðnu tímabili.

3. Framkvæmd viðskiptafyrirmæla

3.1. Þættir og viðmið varðandi framkvæmd viðskiptafyrirmæla

Við framkvæmd viðskiptafyrirmæla leitar bankinn allra leiða til að tryggja bestu mögulegu niðurstöðu fyrir viðskiptavinum með tilliti til eftirfarandi þátta; verðs, kostnaðar, hraða, líkur á því að viðskiptin nái fram að ganga, uppgjöri, umfangs, eðlis og annarra þátta sem máli skipta. Þegar um ræðir framkvæmd fyrirmæla fyrir hönd almenns fjárfestis skal ákvarða bestu mögulegu niðurstöðu út frá heildargreiðslu, þ.e. verð fjármálagernings auk kostnaðar vegna framkvæmdar, þ.m.t. þóknar.

Heildarmat á framangreindum þáttum mun ráða hvaða viðskiptastaður verður fyrir valinu við framkvæmd viðskiptafyrirmæla. Verð og kostnaður eru mikilvægustu þættirnir sem lítið er til varðandi einstök viðskipti. Aðrir þættir kunna jafnframt að hafa áhrif, til dæmis vegna umfangs eða tegundar fjármálagernings og áhrif þeirra þátta á annaðhvort markaðsverð fjármálagerningsins eða viðskiptastaðinn þar sem hægt er að framkvæma viðskiptin.

Íslandsbanki metur hlutfallslegt mikilvægi hvers ofangreinds þáttar út frá eftirfarandi viðmiðum:

- Einkenna viðskiptavinar, þ.m.t. hvort hann sé flokkaður sem almennur fjárfestir eða fagfjárfestir.
- Hvers eðlis fyrirmæli viðskiptavinar eru, þ.m.t. hvort gefin eru skilyrt fyrirmæli.
- Einkenna fjármálagerninga sem fyrirmæli varða.
- Einkenna þeirra viðskiptastaða sem bankinn getur beint fyrirmælum til.

Þegar viðskiptafyrirmæli eru framkvæmd eða ákvörðun tekin um að eiga viðskipti utan viðskiptavettvangs skal kanna, þegar hægt er, sanngirni verðsins sem lagt er til við viðskiptavinum með því að afla markaðsgagna sem notuð eru til að meta verð sambærilegra gerninga.

Bankinn hefur heimild til þess að neita að framkvæma viðskiptafyrirmæli sé grunur um markaðssvik.

3.2. Viðskiptastaðir

Við framkvæmd viðskiptafyrirmæla getur bankinn notað eftirtaldar tegundir viðskiptastaða: skipulega markaði, markaðstorg fjármálagerninga (MTF), skipulega viðskiptavettvanga (OTF), innmiðlara, miðlara, eigin reikning Íslandsbanka, aðra aðila sem leiða saman kaupendur og seljendur fjármálagerninga og aðila utan Evrópska efnahagsvæðisins sem gegna sambærilegu hlutverki og einhver hinna framangreindu gegnir.

Í 6. gr. má finna skrá yfir þá viðskiptastaði sem bankinn reiðir sig einkum á til að uppfylla skuldbindingar sínar um að leita allra leiða til að ná með samræmdum hætti besta mögulega árangri í framkvæmd viðskiptafyrirmæla. Bankinn mun hverju sinni leitast við að velja þá tegund framangreindra viðskiptastaða sem eru líklegastir til að tryggja bestu niðurstöðu fyrir viðskiptavinum að teknu tilliti til þeirra þátta sem nefndir eru í grein 3.1.

Í þeim tilvikum þar sem fleiri en einn viðskiptastaður er í samkeppni um að framkvæma fyrirmæli viðskiptavinar mun bankinn, í því skyni að tryggja bestu framkvæmd, taka tillit til þóknunar bankans sjálfs og kostnaðar vegna framkvæmdar fyrirmælanna á sérhverjum viðskiptastað sem tilgreindir eru í 6. gr. til að meta og bera saman þann árangur sem líklegt er að unnt væri að ná fyrir viðskiptavininn. Bankanum er óheimilt að taka við endurgjaldi, afslætti eða ófjárhagslegum ávinningi fyrir að beina fyrirmælum viðskiptavinar til tiltekins viðskiptastaðar þar sem það væri andstætt kröfum í reglum bankans um ráðstafanir gegn hagsmunaárekstrum.

Bankanum er skylt að afla samþykkis viðskiptavina fyrir fram ef viðskiptafyrirmæli eru framkvæmd utan viðskiptavettvangs. Með því að samþykkja reglur þessar staðfestir viðskiptavinur að hann hafi verið upplýstur um framangreint og að bankanum sé heimilt að framkvæma viðskipti utan viðskiptavettvangs, í undantekningartilvikum, telji bankinn það nauðsynlegt til að viðskipti nái fram að ganga.

3.3. Skilyrt fyrirmæli viðskiptavinar

Gefi viðskiptavinur bankans skilyrt fyrirmæli (limit order) varðandi framkvæmd viðskipta mun bankinn fylgja fyrirmælunum að svo miklu leyti sem hægt er og framkvæma viðskiptin í samræmi við þau. Athygli er vakin á því að hvers kyns skilyrt fyrirmæli frá viðskiptavini kunna að hindra bankann í að ná fram bestu framkvæmd viðskiptafyrirmæla og leysir bankann undan þeirri skyldu að tryggja bestu framkvæmd varðandi þá þætti sem fyrirmælin ná til. Bankinn ber ekki ábyrgð þótt önnur framkvæmd hefði skilað hagstæðari niðurstöðu. Reglurnar gilda hins vegar um þá þætti viðskiptafyrirmæla sem skilyrt fyrirmæli viðskiptavinar taka ekki til.

3.4. Móttaka og miðun viðskiptafyrirmæla

Mæli viðskiptavinur ekki fyrir um annað og sé það til hagsbóta fyrir viðskiptavin, er bankanum heimilt að leita til þriðja aðila vegna framkvæmdar viðskiptafyrirmæla. Í slíkum tilvikum skal gæta þess að miðlun fyrirmælanna þjóni hagsmunum viðskiptavinar og litið sé til þeirra þátta og viðmiða sem kveðið er á um í grein 3.1.

4. Meðferð viðskiptafyrirmæla

4.1. Meginreglur um meðferð viðskiptafyrirmæla

Bankinn skal grípa til eftirfarandi aðgerða þegar hann sinnir viðskiptafyrirmælum:

- a) Tryggja að viðskiptafyrirmæli sem framkvæmd eru fyrir hönd viðskiptavina séu tafarlaust og nákvæmlega skráð og beint í réttan farveg.
- b) Sinna viðskiptafyrirmælum, sem eru sambærileg að öðru leyti, í þeirri röð sem þau berast og án tafar nema það sé ógerlegt
 - i. vegna eðlis viðskiptafyrirmæla,
 - ii. vegna ríkjandi markaðsaðstæðna eða
 - iii. vegna þess að hagsmunir viðskiptavinar krefjast þess.
- c) Tilkynna almennum fjárfesti um leið og hvers kyns veruleg vandkvæði koma í ljós sem varða tilhlýðilega framkvæmd fyrirmæla.

Beri bankinn ábyrgð á því að hafa umsjón með eða koma í kring uppgjöri eftir framkvæmd viðskiptafyrirmæla skal hann gera allar eðlilegar ráðstafanir til að tryggja að fjármálagerningar eða fjármunir viðskiptavinar, sem veitt er viðtaka við uppgjör eftir framkvæmd þessara viðskiptafyrirmæla, sé komið til skila án tafar og með viðeigandi hætti á reikning viðkomandi viðskiptavinar.

Bankinn skal gæta fyllstu varúðar vegna upplýsinga sem tengjast óafgreiddum fyrirmælum viðskiptavinar og gera eðlilegar ráðstafanir til að hindra misnotkun slíkra upplýsinga.

4.2. Röð framkvæmdar fyrirmæla

Almennt framkvæmir bankinn sambærileg viðskiptafyrirmæli í þeirri röð sem þau berast. Undantekningar geta átt sér stað þegar hagsmunir viðskiptavinar krefjast þess. Slíkir hagsmunir geta verið fyrir hendi, t.d. þegar um stór og/eða umfangsmikil viðskipti er að ræða.

Ómögulegt getur verið að framkvæma viðskiptafyrirmæli í tímaröð ef skilyrði þeirra eru ólík t.d. ef þau eru skilyrt. Þá getur stærð fyrirmæla greint á milli þeirra, einkum þegar um er að ræða stór eða umfangsmikil viðskipti. Það sama getur átt við ef viðskiptafyrirmæli berast bankanum með ólíku móti, t.d. í gegnum útibú, miðlara eða með rafrænum hætti.

4.3. Samsafn viðskiptafyrirmæla

Við ákveðnar markaðsaðstæður getur bankinn sameinað viðskiptafyrirmæli viðskiptavina í þeim tilgangi að þjóna hagsmunum viðskiptavina. Að sama skapi getur bankinn sameinað viðskiptafyrirmæli viðskiptavina og viðskipti fyrir eigin reikning bankans. Viðskiptafyrirmæli skulu ekki sameinuð nema ólíklegt verði að teljast að samsafn fyrirmæla og viðskipta muni í heild reynast óhagstæð

einhverjum viðskiptavini.

Við sérstakar aðstæður er þó mögulegt að samsafn fyrirmæla feli í sér óhagræði fyrir viðskiptavini, svo sem þegar stærð viðskiptapöntunar hefur áhrif á markaðsverð viðkomandi fjármálagernings. Skýra skal fyrir sérhverjum viðskiptavini, sem á fyrirmæli sem setja á í safnið, að áhrif samsafnsins geti reynst óhagstæð að því er varðar tiltekin fyrirmæli.

4.4. Úthlutun samsafnaðra viðskiptafyrirmæla

Þegar samsöfnuð fyrirmæli hafa verið framkvæmd er meginreglan sú að viðskiptum sé úthlutað þannig að viðskiptavinir fái úthlutað hlutfallslega í samræmi við viðskiptafyrirmæli sín og á því meðalverði sem náðist við framkvæmd fyrirmælanna. Sama gildir í þeim tilvikum þar sem aðeins næst að framkvæma samsöfnuð fyrirmæli að hluta. Bankinn framkvæmir viðskiptafyrirmæli í samræmi við grein 3 og leitar allra leiða til að tryggja bestu mögulegu niðurstöðu fyrir viðskiptavini sína með tilliti til viðeigandi þátta.

4.5. Úthlutun samsafnaðra viðskiptafyrirmæla fyrir eigin reikning bankans og fyrir reikning viðskiptavina

Hafi bankinn safnað saman viðskiptum fyrir eigin reikning og lagt við ein eða fleiri fyrirmæli viðskiptavina eða viðskiptavinar, skal viðskiptunum úthlutað þannig að það komi ekki niður á hagsmunum viðkomandi viðskiptavinar.

Hafi bankinn bætt viðskiptafyrirmælum við viðskipti fyrir eigin reikning og samsöfnuðu viðskiptafyrirmælin eru framkvæmd að hluta, skal viðskiptavinurinn njóta forgangs við úthlutun viðskiptanna. Geti bankinn hins vegar sýnt fram á, með skynsamlegum hætti, að ef ekki hefði verið fyrir samsöfnun viðskiptafyrirmælanna hefði honum ekki verið unnt að sinna þeim með svo hagstæðum kjörum, eða yfirleitt, getur bankinn úthlutað viðskiptunum hlutfallslega í samræmi við viðskiptafyrirmæli allra hlutaðeigandi aðila og á því meðalverði sem náðist við framkvæmd þeirra.

5. Eftirlit og endurskoðun

Bankinn mun endurskoða reglur þessar árlega og jafnframt í hvert skipti sem veruleg breyting verður sem hefur áhrif á getu fyrirtækisins til að ná besta hugsanlega árangri við framkvæmd viðskiptafyrirmæla. Bankinn mun hafa reglubundið eftirlit með skilvirkni reglna þessara til að geta greint vankanta og gert endurbætur ef tilefni þykir til.

Bankinn mun reglulega meta hvort veruleg breyting hafi orðið hjá þeim viðskiptastöðum sem reglurnar gera ráð fyrir að notaðir verði til að framkvæma fyrirmæli, og hvort sú breyting leiði til hagstæðustu niðurstöðu fyrir viðskiptavini. Bankinn endurmetur jafnframt reglulega val sitt á þeim þriðju aðilum sem notaðir eru við framkvæmd eða miðlun viðskiptafyrirmæla.

Ef reglum þessum er breytt er uppfærð útgáfa þeirra birt á vefslóðinni www.islandsbanki.is/fjarfestavernd og gilda frá þeim degi sem þær eru birtar.

6. Skrá yfir viðskiptastaði og þriðju aðila

Yfirlit yfir þá markaði og þriðju aðila sem Íslandsbanki reiðir sig einkum á við framkvæmd viðskiptafyrirmæla:

Viðskiptastaður	Tegund	Hlutabréf	Skuldabréf/víxlar
Nasdaq Iceland	SVM	x	x
Nasdaq Stockholm	SVM	x	
Nasdaq Copenhagen	SVM	x	
First North Iceland	MTF	x	
Linear Investments Limited, London	M	x	
Deutsche Bank, London	MTF		x
UBS, London	MTF		x
Commerzbank, London	MTF		x
Goldman Sachs	MTF		x
BAML	MTF		x
Danske Bank, Kaupmannahöfn	M/MTF	x (M)	x (MTF)
Jyske Bank	MTF	x	x
PGM global	M	x	

SVM = Skipulegur verðbréfamarkaður

MTF = Markaðstorg fjármálagerninga

M = Miðlari/miðlun

A = Aðrir aðilar sem leiða saman kaupendur og seljendur fjármálagerninga

Bankanum er heimilt í undantekningartilfellum, sé það viðskiptavininum til hagsbóta og leiði til bestu mögulegu niðurstöðu, að notast við annan viðskiptastað en tilgreindur er á listanum.